

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA – 4101-10-06/2013

P/13/181

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

ul. Powstańców 29, 40-039 Katowice

T +48 32 784 42 00, F +48 32 784 42 30

lka@nik.gov.pl

I Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/181 – Efektywność ekologiczna wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Arkadiusz Przytułski, spec. k.p., upoważnienie do kontroli nr 86768 z dnia 6 sierpnia 2013r.

[dowód: akta kontroli str. 1÷2]

Jednostka kontrolowana	Kombinat Koksochemiczny <i>Zabrze</i> S.A. z siedzibą w Zabrze
Kierownik jednostki kontrolowanej	Edward Szlęk, Prezes Zarządu

[dowód: akta kontroli str. 3]

II Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie, tj. uzyskania efektu ekologicznego i rzeczowego realizacji II etapu modernizacji Koksowni Radlin, dofinansowanej ze środków WFOŚiGW w Katowicach.

Kombinat Koksochemiczny *Zabrze* S.A. w Zabrze, zwany dalej *Kombinatem*, uzyskał środki na dofinansowanie ww. przedsięwzięcia w wysokości 200 mln zł z kredytu udzielonego przez konsorcjum: Bank Ochrony Środowiska S.A. w Warszawie², Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie³ i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach⁴. Zadanie dofinansowane ze środków kredytu zrealizowano w zakresie i terminie ustalonym umową, prawidłowo udokumentowano i rozliczono oraz osiągnięto zakładane efekty rzeczowe i ekologiczne.

III Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu
faktycznego

1. Ocena efektów ekologicznych, w tym rozliczenia finansowego i rzeczowego dofinansowanych przedsięwzięć

W sprawie finansowania przedsięwzięcia zawarte zostały, w dniu 29 czerwca 2007 r. dwie umowy:

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

² Dalej zwany BOŚ lub Bankiem.

³ Dalej zwany NFOŚiGW.

⁴ Dalej zwany WFOŚiGW.

- Umowa w sprawie wspólnego finansowania ww. przedsięwzięcia (z 7-aneksami, dalej zwana Umową Konsorcjum), zawarta pomiędzy podmiotami udzielającymi kredytu (BOŚ, NFOŚiGW i WFOŚiGW w Katowicach);
- Umowa nr 1//KONS-NFOŚ-WFOŚ/2007/128 dotycząca ww. przedsięwzięcia (z 8-aneksami, dalej zwana Umową Finansową), zawarta z Kombinatem przez BOŚ działającym we własnym imieniu oraz w imieniu i na rzecz NFOŚiGW i WFOŚiGW.

Umowy nie przewidywały umorzenia kredytu ani pożyczek.

[Dowód: akta kontroli str. 110÷158, 160÷204]

BOŚ potwierdził przyznanie kredytu pismem z dnia 25 czerwca 2007 r.:

- w wysokości: 200 mln zł, w tym BOŚ 61,65 mln zł, NFOŚiGW 108,00 mln zł i WFOŚiGW 30,35 mln zł;
- przy oprocentowaniu w skali roku odpowiednio: 1,2 s.r.w.⁵, 0,95 s.r.w. lecz nie mniej niż 3,2 % oraz 0,4 s.r.w. lecz nie mniej niż 3 %.

[Dowód: akta kontroli str. 16÷72, 78÷106]

Umowy z BOŚ nie zawierały postanowień dotyczących sposobu wyboru wykonawcy kredytowanej inwestycji.

[Dowód: akta kontroli str. 110÷204]

Zadania i wypłaty realizowano zgodnie z uaktualnionym aneksami⁶ harmonogramem rzeczowo-finansowym, stanowiącym załącznik do Umowy Finansowej. Umowa ta obejmowała wykaz kwot i terminów postawienia do dyspozycji środków (od) i zakończenia wypłaty środków (do), jak następuje:

- od 2 lipca 2007 r. do 30 września 2007 r.53,8 mln zł
- od 1 października 2007 r. do 31 grudnia 2007 r.....31,2 mln zł
- od 2 stycznia 2008 r. do 30 czerwca 2008 r.99,5 mln zł
- od 1 lipca 2008 r. do 31 października 2008 r.15,5 mln zł
- Razem200,0 mln zł

Umowa Finansowa przewidywała wykorzystanie udostępnionych środków w drodze realizacji przez BOŚ zleceń płatniczych Kombinatu udokumentowanych odpowiednimi fakturami. Zastrzeżono, że przekroczenie ww. terminu 31 października 2008 r. wykorzystania środków upoważnia BOŚ do stosownego obniżenia kwoty przyznanego finansowania. Wysokość i terminy przekazywania otrzymanych przez Kombinat środków kredytu i pożyczek były zgodne z Umową Finansową.

[Dowód: akta kontroli str. 159, 135-140, 239÷261]

⁵ Uchwalana przez Radę Polityki Pieniężnej stopa procentowa dla redyskonta weksli.

⁶ Ostateczny harmonogram został wprowadzony aneksem nr 3 z dnia 23 października 2008 r. do umowy finansowej.

Splątę rat kapitałowych kredytu przez Kombinat przewidziano w Umowie Finansowej (z aneksami) w terminie do 1 grudnia 2016 r. Płatności (raty kapitałowe, prowizje i wyliczone odsetki) były przez Kombinat wnoszone terminowo.

[Dowód: akta kontroli str. 165÷166, 183÷202, 262÷295]

Wnioski Kombinatu o udzielenie kredytu zawierały wymagane dane ogólne i finansowe, informacje ekologiczno-techniczne na temat przedsięwzięcia i harmonogram rzeczowo-finansowy — plan realizacji inwestycji. Zakres rzeczowy inwestycji był zgodny z decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia wydaną przez Burmistrza Miasta Radlina oraz decyzją o zatwierdzeniu projektu budowlanego i pozwoleniu na budowę wydaną przez Starostę Wodzisławskiego.

[Dowód: akta kontroli str. 4÷72, 74, 83÷96, 97÷106]

Efekt rzeczowy określono w Umowie jako:

- a. wybudowanie baterii koksowniczej o zdolności produkcyjnej 750 kt koksu na rok, wraz z nowoczesnymi maszynami piecowymi, oddziałami węglowni i sortowni koksu oraz instalacją odpylania,
- b. likwidacja istniejących dwu baterii koksowniczych typu PTU – 57 po oddaniu do użytkowania nowej baterii koksowniczej.

Przyjęto w Umowie Finansowej⁷, że uzyskanie efektu rzeczowego potwierdzone zostanie dostarczoną do Banku do dnia:

- 15 października 2011 r. protokołu odbioru końcowego i przekazania do użytku całego zadania oraz pozwolenia na użytkowanie obiektu sporządzonego do 30 czerwca 2011 r.
- 30 października 2011 r. protokołu likwidacji baterii koksowniczych typu PTU – 57, sporządzonego do 31 października 2011 r.

Z ww. dokumentów przekazane zostały do BOŚ, 14 października 2011 r.:

- Protokół odbioru końcowego z dnia 15 września 2011 r.
- Decyzja Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Wodzisławiu Śląskim z 31 grudnia 2009 r. w sprawie udzielenia pozwolenia na użytkowanie baterii koksowniczej o wydajności 750 kt/r.

Wytworzone w wyniku realizacji inwestycji składniki majątkowe o łącznej wartości 455 mln zł zostały przyjęte na majątek trwały Kombinatu z dniem 1 stycznia 2010 r.

[Dowód: akta kontroli str. 214÷224, 78÷82, 107÷109, 205÷207]

Likwidacja starych baterii koksowniczych:

- baterię koksowniczą nr 1: wyłączono z eksploatacji 27 listopada 2008 r.;
- baterię koksowniczą nr 2: wyłączono z eksploatacji 31 sierpnia 2011 r., a 31 października 2011 r. zakończono rozbiórkę.

Efekt rzeczowy został osiągnięty w terminie umownym, a dokumenty potwierdzające ten fakt przekazano Funduszowi.

[Dowód: akta kontroli str. 208÷213, 231÷238]

⁷ Ostateczne terminy uzyskania efektu rzeczowego i ekologicznego określono w aneksie nr 8 z dnia 20.11.2011 r.

Finansujący przyjęli, że efektem ekologicznym realizacji przedsięwzięcia jest stworzenie możliwości redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego w wysokości: pył: 142 t/r., NO₂: 27,3 t/r., CO: 495,7 t/r., Benzo- α -piren: 3,3 kg/r., H₂S: 42,8 t/r., HCN 670 kg/r., benzen: 2,25 t/r., fenol: 1,702 t/r.

Osiągnięcie efektu ekologicznego, zgodnie z umową, potwierdzały następujące dokumenty, które dostarczono do Banku:

- pozwolenie zintegrowane uzyskane w dniu 25 września 2008 r.,
- opinia Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o osiągnięciu planowanej wielkości efektu ekologicznego z dnia 5 października 2012 r.⁸,
- uwierzytelniona kopia protokołu Kombinatu o wygaszeniu istniejącej baterii koksowniczej nr 2 z dnia 15 września 2011 r.

[Dowód: akta kontroli str. 112÷204, 234÷235, 312÷315, 225÷230]

Kontrola sposobu realizacji przedsięwzięcia została przeprowadzona przez NFOŚiGW w dniach 5 do 7 lipca 2011 r. Zakres kontroli obejmował m.in.: zgodność rzeczowego stanu zaawansowania przedsięwzięcia z warunkami umowy o dofinansowania, w tym z harmonogramem realizacji projektu oraz ocenę możliwości uzyskania zapisanego w umowie efektu ekologicznego. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

[Dowód: akta kontroli str. 296÷311]

Dostarczone do BOŚ przez Kombinat dokumenty potwierdzają, iż środki pożyczki udzielonej przez WFOŚiGW zostały w całości wykorzystane na wykonanie zadań określonych Umową. Umowy nie przewidywały wykonania rozliczenia.

[Dowód: akta kontroli str. 112÷158, 159÷204, 205÷208]

IV Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Katowicach

Katowice, 25 września 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

Kontroler
Arkadiusz Przytułski
Specjalista k.p.

Dyrektor
z up. Wicedyrektor

Przemysław Fedorowicz

⁸ W opinii stwierdzono, że „analiza efektu ekologicznego wykazała uzyskanie zakładanych wielkości redukcji emisji co najmniej o: pył 142 Mg/rok, dwutlenek azotu o 27,3 Mg/rok, tlenek węgla o 495,7 Mg/rok, benzo(a)piren o 0,033 Mg/rok, siarkowodór o 42,8 Mg/rok, cyjanowodór o 0,67 Mg/rok, benzen o 2,25 Mg/rok, fenol o 1,702 Mg/rok.

